

Nové služby elektronického zdravotnictví v České republice – strategie

(pracovní materiál jen pro potřeby jednání a oponentury)

Národní rada elektronického zdravotnictví
28. 6. 2022

Milan Blaha, Martin Zeman, Matěj Adam,
Hynek Kružík, Jakub Tomas, Miroslav
Zvolský

01

Informace o ustanovení Národního centra elektronického zdravotnictví

Národní centrum elektronického zdravotnictví a MZ ČR v roce 2022

Národní plán obnovy a Národní centrum elektronického zdravotnictví

- **Projekt je určen pro posilování odborných a projektových kapacit Národního centra elektronického zdravotnictví a jeho kompetenčního centra (ÚZIS ČR).**
- **Hlavním produktem je vytvoření funkčního systému řízení elektronizace, který bude obsahovat:**
  - nastavení a zprovoznění procesů systému řízení elektronizace v ČR,
  - specifikaci nových elektronických služeb,
  - koordinaci realizace jednotlivých projektů elektronizace a jejich pilotní ověření.

02

Změna zákona a vyhlášky o zdravotnické dokumentaci

Hlavní principy

- **Příprava vyhlášky se ukázala jako nedostatečná a ukázala slabiny zákona**
  - **Nutná změna zákona i vyhlášky**
- **Cíle:**
  - **Zjednodušení vedení elektronické zdravotnické dokumentace v IS poskytovatele**
  - **Zjednodušení vedení elektronické zdravotnické dokumentace automatizovaně generované přístroji**
  - **Explicitní právo poskytovatele pseudonymizovat a anonymizovat ZD**
  - **Nastavení pravidel pro předávání elektronické zdravotnické dokumentace**
- **....Připraveno pro vnitroresortní připomínkové řízení, posíláme radě neformálně s předstihem k oponentuře a prosíme o zpětnou vazbu do týdne**
  - **Jsme připraveni na dotazy, případně se rádi nad tímto setkáme**

02

Cíle a služby rozvoje
digitalizace – bude zasláno
k oponentuře

Cíle rozvoje digitalizace

- **Posílení role pacienta (aktivace)**
- **Podpora proaktivního přístupu k pacientovi, prevenci a predikce**
- **Digitalizace procesů zdravotní péče**
  - Snížení administrativní náročnosti lékaře (a sestry) - zjednodušení a automatizace administrace pacienta
  - Elektronická podpora spolupráce mezi poskytovateli péče
- **Snadná dostupnost a sdílení informací**
- **Podpora rozhodování lékařů**
  - Doporučení a plánování terapie
  - Predikce vývoje stavu pacienta, identifikace potřeby intervence apod.
  - Využití moderních nástrojů pro zpracování velkých dat

Nové služby pro koncové uživatele - návrh

Pacienti a poskytovatelé

- Zpřístupnění zdravotnické dokumentace
- Elektronické žádanky a kontinuita péče
- Telemedicína (standardizace, infrastruktura)
- Podpora rozhodování
- Sekundární využití dat
- Garantované administrativní informace (kmenové registry, plánováno 2023 – je jistý posun a realizovatelnost v NPO)

Pacienti

- Pacientský portál a mobilní pacientské aplikace
- Přístup pacienta k vlastní zdravotní dokumentaci
- Elektronický zdravotní záznam
- Elektronické objednávání na vyšetření
- Informace o čekacích lhůtách
- Dříve vyslovená přání

Pozn.: Ideální je realizovatelnost nových služeb do r. 2025, anebo alespoň spuštění jasných kroků, které k realizaci nových služeb povedou

Podpůrné a technologické služby

Pro realizaci nových služeb pro koncové pacienty je potřeba dobudovat technické a organizační předpoklady:

- Funkční kmenové registry
- Kompetenční centra a expertní kapacity
- Ekosystém interoperability – zapojení všech stakeholderů
- Autentizační služby, řízení a monitoring přístupů
- Datový model, standardy obsahu a formátu ZD, a další ...
- Terminologické služby
- Infrastrukturu pro výměnu a sdílení dat
- Implementace standardů do IS poskytovatelů
- Certifikace a ověřování shody se standardy
- Široké rozšíření konceptu Open Data

03

Nové služby – detail

Cíle, charakteristika, rizika, přínosy, technické řešení

Zpřístupnění zdravotnické dokumentace

Cíl:

Umožnit bezpečné elektronické sdílení a výměnu zdravotních dat mezi poskytovateli a pacienty

Charakteristika služby:

- Zdravotnická dokumentace určená ke sdílení bude k dispozici nepřetržitě v bezpečných on-line úložištích s vysokou dostupností, chráněných proti zneužití,
- Poskytovatelé péče na všech úrovních si budou moci vyměňovat části zdravotní dokumentace podle platné legislativy elektronicky,
- Služba umožní technickou a procesní integraci s koncovými ambulantními a nemocničními systémy poskytovatelů,
- Služba zrychlí a zjednoduší průchod pacienta systémem a spolupráci mezi poskytovateli
- Zahrnuty budou všechny typy dokumentace, která se nyní vyměňuje (patientský souhrn, propouštěcí a ambulantní zprávy, obrazová dokumentace, laboratorní výsledky)
- Pacient bude moci sdílení a výměnu své zdravotnické dokumentace zakázat či omezit pouze na určené typy dokumentace

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení spolupráce poskytovatelů • Zlepšení kvality zdravotní péče • Zvýšení efektivity poskytované péče (omezení duplicitních vyšetření, snížení rizika pro pacienta) • Snížení administrativní náročnosti a úspora času	<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečení přenášených dat proti zneužití • Integrace stávajících komunikačních systémů • Dostupnost datových a komunikačních standardů • Napojení pacientů	<ul style="list-style-type: none"> • Jednotná identita PZS a autentizace • Funkční kmenový registr PZS • Jednotná komunikační a adresační rozhraní • Sjednocení adresace účastníků • Propojení se systémem DS • IHE Domény a Profily XDS • Portál pacienta a lékaře

Elektronické žádanky a kontinuita péče

Cíl:

Vytvoření a implementace systému vytváření a výměny žádanek a indukované péče elektronicky

Charakteristika služby:

- Podobně jako v případě již fungující epreskripce, žádanky všeho typu mezi jednotlivými poskytovateli se budou vytvářet, vyměňovat a ukládat elektronicky
- Proces vytváření, zasílání / sdílení a vyzvedávání žádanek bude integrován do stávajících ambulantních a nemocničních informačních systémů pro zjednodušení práce a snížení nároků na čas zdravotníků
- Bude postupně budována a rozvíjena podpora kontinuity péče o pacienta přes zdravotní (i sociální) systém, pro transparentní a jednoduché přecházení pacienty mezi jednotlivými složkami péče
- Možnost nalezení a zajištění poskytovatele služeb dalších složek péče (např. překlad/doporučení pacienta ke zdravotní péči, zařazení pacienta na waitlist, atd)

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení uživatelského komfortu • Zvýšení bezpečí pacienta • Podpora průchodu pacienta systémem • Snížení administrativní náročnosti • Úspora času	<ul style="list-style-type: none"> • Neshody na technickém řešení služby (centralizace vs. decentralizace) • Akceptace uživateli	<ul style="list-style-type: none"> • Zprovozněná služba výměnných sítí • Funkční kmenové registry • Funkční resortní systém služeb vytvářející důvěru • Standardizace katalogu objednávaných zdravotních služeb • Zdravotnické registry • XDS infrastruktura • Autentizační služby

Telemedicína

Cíl:

Umožnění široké adopce nových služeb vzdálené komunikace, vzdálené péče a monitorování v péči zejména o chronicky nemocné pacienty

Charakteristika služby:

- Vytvoření pravidel a podpůrných systémů pro využívání různých služeb telemedicíny ve velkém rozsahu pro významnou část chronických i dalších pacientů
- Budou vytvořeny mechanismy umožňující jednoduchý a bezpečný přístup poskytovatelů i pacientů k různorodým službám telemedicíny
- Bude definována a podpořena důvěryhodná elektronická komunikace mezi pacienty a lékaři s jasnými pravidly účelu, frekvence a vazbou na úhrady
- Služby umožní technickou a procesní integraci s ambulantními a nemocničními systémy poskytovatelů
- Realizace bude provedena se zapojením širokého spektra stakeholderů zdravotní péče (poskytovatelé, plátcí, odborné společnosti atd) pro zajištění dosažení shody a adopce uživateli
- Budou vytvořeny mechanismy a pravidla umožňující vytváření, ověřování a zavádění nových telemedicínských služeb

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Významné zlepšení klinických i ekonomických charakteristik léčby o chronicky nemocné • Podpora koordinované péče o chronické pacienty • Aktivace pacientů a zlepšení samoléčby • Zvýšení kyberbezpečnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Soulad s legislativou a správné řízení programu Telemedicína (governance) • Akceptace uživateli • Správná kombinace řízení (bezpečnost, uživatelský komfort) a volnosti (umožnění inovací a vytváření nových služeb)	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční kmenové registry • Funkční resortní systém služeb vytvářející důvěru

Podpora sekundárního využití zdravotních dat

Cíl:

Nastavení pravidel a vytvoření prostředí a systémů podporujících sekundární využití zdravotních dat pro účely poskytování péče i podpory vědy a výzkumu

Charakteristika služby:

- Pro široké umožnění využití sekundárních zdravotních dat v ČR bude vycházeno z existujících konceptů a dobré praxe v EU a ve světě (European Health Data Space, principy open data atd)
- Bude vytvořen technický a organizační rámec umožňující využití sekundárních dat v rutinní praxi při všech krocích běžného poskytování zdravotní péče
- Budou vytvořeny a provozovány podpůrné mechanismy pro umožnění inovací, rozvoj nových služeb a širokého zapojení odborné veřejnosti do smysluplného využívání sekundárních dat

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Široká podpora výzkumu • Ekonomické a klinické benefity v rámci real world evidence • Možnost porovnávat a vyhodnocovat data již při výkonu zdravotní péče • Podpora klinického rozhodování s využitím lokálních dat RWE/RWD	<ul style="list-style-type: none"> • Soulad s legislativou • Soulad s budoucími trendy a záměry EHDS (výměna zdravotní dokumentace atd.)	<ul style="list-style-type: none"> • Standardizace obsahu ZD

Garantované administrativní informace

Cíl:

Zbudování státem garantovaných datových zdrojů administrativních informací o pacientech, lékařích a poskytovatelích pro automatizované dálkové zpracování.

Charakteristika služby:

- Informace by měly obsahovat i kapacitní údaje – např. lůžkové kapacity, využitelné v plánování péče, včetně možnosti např. možnosti nalezení následné péče či vhodného pracoviště pro překlad pacienta
- Vytvoření kmenového registru Pacientů obsahující ověřené údaje a obsahující jednoznačný bezvýznamový identifikátor sloužící pro identifikaci Pacienta v rámci služeb el. zdravotnictví
- Vytvoření kmenového registru PZS obsahující kontaktní a identifikační údaje pro automatizované zpracování v rámci služeb el. zdravotnictví
- Vytvoření kmenového registru zdravotních pojišťoven obsahující ověřené údaje a obsahující jednoznačný bezvýznamový identifikátor sloužící pro identifikaci Pacienta v rámci služeb el. zdravotnictví

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Jednoznačná identifikace účastníků procesů ve zdravotnictví • Centrální bod pro ztotožnění osob v rámci resortu • Podpora automatizace procesů výměny a sdílení informací a služeb	<ul style="list-style-type: none"> • Nejednotná úroveň technické připravenosti a úrovně kybernetické bezpečnosti zapojených subjektů • Nedostatek finančních prostředků pro realizaci kmenových registrů • Nedostatečná legislativa	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční kmenové registry • Funkční autentizační mechanismy • Funkční resortní systém vytvářející důvěru

Pacientský portál a mobilní patientská aplikace

Cíl:

Implementovat jednotné elektronické přístupové místo pro kontakt pacienta se zdravotním systémem

Charakteristika služby:

- Pacientský portál a také odpovídající mobilní aplikace bude sloužit jako první a pokud možno jediné místo pro pokrytí kontaktu pacienta se zdravotním systémem v ČR
- Služba bude obsahovat jednak obecné - pasivní, hromadné a také individuální informace pro pacienta. Portál bude agregátorem a výchozím bodem pro přístup ke stávajícím i budoucím digitálním službám
- Obecné informace budou např. zahrnovat:
  - Informace o síti zdravotních služeb (kontakty, ordinační hodiny)
  - Zabezpečená komunikace s poskytovateli
  - Informace o zdraví, nemocech a prevenci
- Specifické, individuální informace budou zahrnovat e-objednávání, zdravotní dokumentaci, zdravotní záznam, lékový záznam, dříve vyslovená přání atd.

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Ověřené informace pro pacienta o zdraví a nemocech • Lepší orientace pacienta ve zdravotním systému • Komfort jednoho přístupového místa k současným i budoucím digitálním službám ve zdravotnictví	<ul style="list-style-type: none"> • Nutnost technického a procesního provázání s celou řadou existujících a budoucích systémů • Komplikovaný redakční systém pro plnění obsahem a nutnost jeho udržování v aktuálním stavu	<ul style="list-style-type: none"> • Napojení na autentizační systém NIA a SoNIA • Funkční kmenové registry • Funkční rozhraní datové výměny mezi IS • IHE Domény (MPI, On-line úložiště dokumentů) • IHE Profily XDS pro nalezení a získání ZD • Autentizační služby • Registry ZZR

Přístup pacienta ke zdravotní dokumentaci

Cíl:

Umožnit online dostupnost zdravotní dokumentace určené pro pacienty

Charakteristika služby:

- Pacienti budou mít z jednoho místa přístup ke své zdravotní dokumentaci
- Bude postupně zpřístupněna relevantní dokumentace ze všech složek systému poskytování péče
- Systém bude umožňovat řízení přístupových práv a souhlasů
- Systém umožní intuitivní odlišení a řazení záznamů na základě více kritérií (čas, místo, odbornost, druh zprávy...)
- Systém umožní propojení s vykázanou péčí hrazenou ze zdravotního pojištění – transparentní zobrazení dat ze zdravotních pojišťoven
- Systém umožní kontextové odkazování informací ze zaručených zdrojů (např. NZIP, instituce [SÚKL, VZP, ÚZIS], další zaručené informační zdroje)
- Systém umožní nabídku návazných kroků (např. objednávání na kontroly zmíněné v dokumentaci)

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Transparentnost v poskytování péče • Zlepšení informovanosti a zvýšení adherence k léčbě a spolupráce s pacienty • Snížení nákladů v porovnání se zasíláním papírové dokumentace poštou	<ul style="list-style-type: none"> • Nalezení odpovídajícího organizačního řešení • Sladění s legislativou a procesy	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční kmenové registry • Funkční resortní systém služeb vytvářející důvěru • Funkční napojení autentizačních služeb NIA a SoNIA

Elektronický zdravotní záznam

Cíl:

Umožnit aby každý pacient mohl mít své zdravotní záznamy uloženy ve standardizované interoperabilní elektronické formě u zvoleného poskytovatele elektronického zdravotního záznamu.

Charakteristika služby:

- Úložiště zdravotních záznamů bude fungovat jako pacientova složka zdravotnické dokumentace, doplněná o možnost vedení vlastních záznamů, obě části složky budou jasně oddělené
- Přístup k elektronickým zdravotním záznamům bude určovat pouze pacient
- Elektronické zdravotní záznamy budou dostupné v on-line úložišti zdravotních záznamů s vysokou dostupností a vysokou mírou zabezpečení
- Pacient bude mít možnost volby poskytovatele služeb elektronického úložiště zdravotních záznamů
- Standardní forma uložení záznamů umožní přechod mezi různými poskytovateli služby elektronického zdravotního záznamu

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Jednotný způsob uložení zdravotnických informací bez ohledu na jejich zdroj • Možnost průběžně aktualizovat informace pacientem a/nebo pověřenými osobami	<ul style="list-style-type: none"> • Sladění s procesy poskytovatelů tak, aby nevznikla dodatečná organizační zátěž • Dostupnost standardů pro ukládání informací do EHR • Finanční motivace poskytovatelů EHR • Kybernetická bezpečnost	<ul style="list-style-type: none"> • ZZR • Infrastruktura pro výměnu a sdílení zdravotních dat • Legislativní předpoklady

Elektronické objednávání na vyšetření

Cíl:

Umožnit pacientům elektronické objednávání na všechny typy vyšetření a úkonů zdravotní péče

Charakteristika služby:

- Podobně jako v řadě jiných oborů lidské činnosti, pacientům bude umožněno se elektronicky objednávat k různorodým typům poskytovatelů zdravotní péče
- Elektronické objednávání bude určeno pro ambulantní péči, ale také pro vybrané oblasti nemocniční a další lůžkové péče
- Služba umožní vyhledávání poskytovatele dle kombinace zadaných kritérií (typ služby, vzdálenost či lokace poskytovatele, časová dostupnost služby atp.)
- Služba umožní technickou a procesní integraci s koncovými ambulantními a nemocničními systémy poskytovatelů
- V přípravě projektu bude stanovena roadmapa postupného zavedení elektronického objednávání tak, aby byly připraveny procesní, technické a případně i úhradové předpoklady akceptace a podpory systému poskytovateli péče

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Jednodušší a komfortnější přístup k péči • Časové úspory na straně lékařů i pacientů • Transparentnost	<ul style="list-style-type: none"> • Nutnost provázání se systémy jednotlivých poskytovatelů • Akceptace poskytovateli • Soulad s nastavením systému úhrad za péči • Dostupnost standardů pro realizaci služby	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční kmenové registry • Funkční resortní systém služeb vytvářející důvěru • Standardizovaná API pro integraci do IS poskytovatelů • Standardizace katalogu zdravotních služeb • Standardizovaná API pro integraci do IS poskytovatelů • Standardizace katalogu zdravotních služeb

Informace o čekacích lhůtách

Cíl:

Zpřístupnit pacientům na jednom místě informace o čekacích lhůtách a waitlistech pro odpovídající zdravotní služby a zákroky

Charakteristika služby:

- Pacienti budou mít transparentním a jednoduchým způsobem možnost poznat a porovnat aktuální čekací lhůty na různé druhy vyšetření a zákroky
- Služba umožní porovnávání a hledání podle různých kritérií (zdravotní problém, zdravotní úkon, typ specialisty, geografické informace)
- Služba umožní technickou a procesní integraci s koncovými ambulantními a nemocničními systémy poskytovatelů

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Transparentnost ohledně dostupnosti péče • Možnost plánování a výběr poskytovatele zejména pro plánované zákroky • Snížení administrativní a komunikační náročnosti při výběru a plánování čerpání péče	<ul style="list-style-type: none"> • Nutnost provázání se systémy jednotlivých poskytovatelů • Akceptace poskytovateli	<ul style="list-style-type: none"> • Registr poskytovatelů včetně geolokačních údajů • Registr pacientů

Dříve vyslovená přání

Cíl:

Elektronicky a jednotně vést přehled dříve vyslovených přání pacientů a transparentně tyto informace dopravit k poskytovatelům

Charakteristika služby:

- Bude vypracována koncepce systému, který bude mít možnost ukládat a řídit svoje dříve vyslovená přání
- Systém bude jednoznačným zdrojem informace pro poskytovatele ohledně dříve vyslovených přání
- Bude umožněno řízení souhlasů a přístupů podle typů dříve vyslovených přání, zdravotních a životních situací a typů poskytovatelů
- Bude navržena vzorová implementace v informačních systémech poskytovatelů
- Ná vaznost na systémy plánování zdravotní péče
- Může být využito pro preventivní intervence a posílení compliance a zpětné vazby pacientů

Přínosy	Rizika	Technické předpoklady nasazení
<ul style="list-style-type: none"> • Jednoznačnost v problematice dříve vyslovených přání • Možnost průběžně aktualizovat informace pacientem anebo pověřenými osobami	<ul style="list-style-type: none"> • Sladění s procesy poskytovatelů tak, aby nevznikla dodatečná organizační zátěž	<ul style="list-style-type: none"> • Funkční kmenové registry • Funkční resortní systém služeb vytvářející důvěru • Funkční napojení autentizačních služeb NIA a SoNIA • Propojení na NIA (jednoznačná identita autorů) • Vysoká dostupnost řešení